

ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Викладач: кандидат педагогічних наук, *Зубцова Юлія Євгенівна*

Кафедра: кафедра дошкільної та початкової освіти, VIII к., ауд. 103

E-mail: *zubtsova22@gmail.com*

Телефон: 050-861-88-99, 096-920-76-97

Інші засоби зв'язку: *Viber (050-861-88-99), Moodle (форум курсу, приватні повідомлення)*

Освітня програма, рівень вищої освіти		Початкова освіта Бакалавр					
Статус дисципліни		Вибіркова					
Кредити ECTS	5	Навч. рік:	2023-2024	Рік навчання	4	Тижні	9
Кількість годин	150	Кількість змістових модулів	4		Лекційні заняття – 30 Практичні заняття – 20 Самостійна робота – 100		
Вид контролю	<i>Екзамен</i>						
Посилання на курс в Moodle		https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=13960					
Консультації:		За графіком або за домовленістю чи ел. поштою					

ОПИС КУРСУ

Стрімка зміна соціально-економічних, екологічних умов життя в світі, легкодоступність інформаційного ресурсу спонукають особистість постійно адаптуватися до нових реалій. Концепція «Нова українська школа», що визначає мету, завдання державної політики у сфері загальної середньої освіти, шляхи й етапи їх реалізації, провідним підходом сучасної освіти визначає компетентнісний та діяльнісний. Компетентнісно орієнтований освітній процес передбачає не накопичення знань, а виробляє здатність пізнавати життєві реалії, у яких ці знання мають значення, аналізувати, критично мислити, працювати в команді, знаходити потрібну інформацію для вирішення конкретного завдання, формує й розвиває креативні здібності, фінансову грамотність і підприємництво. Навчати дітей критично мислити потрібно починати з молодшого шкільного віку.

Отже, **метою** вивчення навчальної дисципліни «Основи формування критичного мислення молодших школярів» є оволодіння технологією розвитку критичного мислення, її методами та прийомами для розвитку критичного мислення молодших школярів в освітньому процесі.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У разі успішного завершення курсу студент зможе:

- усвідомити значення критичного мислення для особистості;
- зрозуміти сутність технології розвитку критичного мислення в сучасному освітньому просторі;
- засвоїти структуру уроку критичного мислення та вимоги до організації освітнього середовища;
- визначати особливості розподілу методів критичного мислення відповідно до частин уроку;
- розвинути власне критичне мислення.

ОСНОВНІ НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Методичні рекомендації до практичних занять, матеріали на платформі Moodle:
<https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=13960>

КОНТРОЛЬНІ ЗАХОДИ

Поточні контрольні заходи:

Поточний контроль передбачає такі *теоретичні* завдання:

- Тестування за пройденим матеріалом.

Поточний контроль передбачає такі *практичні* завдання:

- Підготовка повідомлень, пам'яток
- Підбір вправ для інтелектуальної гнучкості, діагностичного інструментарію
- Наведення прикладів застосування стратегій критичного мислення
- Розробка фрагментів уроку та уроків розвитку критичного мислення
- Презентація / проведення фрагментів уроків

Підсумкові контрольні заходи:

Теоретичний підсумковий контроль (max 20 балів) – підсумкове тестування.

Підсумкове практичне завдання (max 20 балів).

Варіанти на вибір:

1. Розробка циклу уроків з розвитку критичного мислення молодших школярів: по 1 уроку математики, української мови, літературного читання та уроки ЯДС

Критерії оцінювання.

Максимальна кількість балів – 20, які нараховуються за:

- оригінальність (7б.);
- відповідність методів розвитку критичного мислення темі, змісту, етапу уроку, віку дітей (7б.);
- різноманітність методів (6б.).

2. Отримання сертифікату про проходження онлайн курсів в межах тематики навчальної дисципліни (не менше 20 годин)

Критерії оцінювання творчого завдання.

Максимальна кількість балів – 20, що нараховуються за представлені сертифікати, які мають відповідати тематиці дисципліни.

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАЗВА ФАКУЛЬТЕТУ
Силабус навчальної дисципліни

№ змістового модуля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
1	Теоретичне завдання – тестування	Питання для підготовки: поняття «мислення», «критичне мислення», форми мислення, види мислення, властивості критичного мислення, таксономія Блума	За кожну правильну відповідь студент отримує 1 бал	5
	Практичне завдання 1 1. Підготувати відповіді на запитання: -Які можливі маніпуляції при роботі з інформацією? - Що таке стереотипи, в чому їхня позитивна і негативна функція? 2. Навести приклади обманної інформації 3. Дібрати вправи для інтелектуальної гнучкості	Вимоги до виконання та оформлення: 1. Відповіді на запитання мають бути стислі, але аргументовані. Обов'язково потрібно навести 2-3 приклади, відповідаючи на кожне запитання. 2. Потрібно навести приклади обманної інформації (шахрайство, фейки) із свого життя та з життя відомих людей. 3. Дібрати не менше 5 вправ для інтелектуальної гнучкості (задач на кмітливість), підготуватись презентувати ці вправи та пояснити (за потребою) відповіді на них.	4 бали отримує студент, який самостійно, у повному обсязі виконав усі завдання, виявив творчий підхід до їх виконання; під час презентації аргументував свою відповідь, наводив приклади, виявив навички взаємодії з аудиторією. 3 бали отримує студент, який має незначні зауваження по виконанню завдання / завдань; під час презентації аргументував свою відповідь, наводив приклади.	4
	Практичне завдання 2 1. Дібрати діагностичний інструментарій для визначення рівня розвитку критичного мислення молодших школярів та дорослих. 2. Підготувати пам'ятку «Шляхи створення сприятливого психологічного клімату для розвитку критичного мислення в освітньому процесі». 3. Продовжіть «Незакінчене речення»: Хороший вчитель розуміє учнів, тому що Я хочу співпрацювати з батьками учнів, тому що ... Я терпляча, тому що ... Я сповнена ентузіазму, тому що ...	Практичне завдання 2 1. Діагностичний інструментарій має відповідати віковим особливостям кожної вікової групи. Кількість методів: по 3-4 для молодших школярів та дорослих. Бути готовими презентувати / провести їх на практичному занятті 2. Шляхи створення сприятливого психологічного клімату для розвитку критичного мислення в освітньому процесі мають бути чітко сформульованими. 3. Продовжуючи «незакінчені речення» варто виявити аргументацію власної позиції.	2 бали отримує студент, який виконав правильно 50% завдань; під час презентації намагався аргументувати свою відповідь. 1 бал отримує студент, який виконав завдання номінально, без творчого підходу, частини завдання мають суттєві недоліки або невиконані. 0 балів отримує студент, який не виконав завдання. У таких випадках студенту надається можливість повторного виконання та презентації завдання, але не пізніше наступного практичного заняття.	4
Усього за ЗМ 1 контр. Заходів	3			13

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАЗВА ФАКУЛЬТЕТУ
Силабус навчальної дисципліни

	Теоретичне завдання – тестування	Питання для підготовки: психологічні особливості мислительної діяльності молодших школярів, поняття «технологія розвитку критичного мислення», «метод», «прийом», «стратегія», структура уроку критичного мислення	За кожну правильну відповідь студент отримує 1 бал	5
2	Практичне завдання 1 1. Проаналізувати свої сильні, слабкі сторони, можливості та загрози за допомогою стратегії критичного мислення SWOT 2. Написати есе «Які навчальні дисципліни найбільше сприяють розвитку критичного мислення молодших школярів». Обґрунтуйте свою думку. 3. Скласти картотеку фахових статей про проблему критичного мислення молодших школярів	Вимоги до виконання та оформлення: 1. Проаналізуйте свої сильні, слабкі сторони, можливості та загрози за допомогою стратегії критичного мислення (таблиця подана в Moodle) та дайте собі відповіді на запитання: - Які мої сильні сторони та як можна їх розвинути? - Які мої слабкі сторони та які є можливості, щоб їх усунути? - Як я можу використовувати свої можливості? - Які є загрози та як можна запобігти загрозам? 2. Напишіть есе «Які навчальні дисципліни найбільше сприяють розвитку критичного мислення» та обґрунтуйте свою думку, наведіть приклади. 3. Складіть картотеку фахових статей про проблему критичного мислення молодших школярів (7 джерел) та презентуйте зміст однієї із статей	4 бали отримує студент, який самостійно, у повному обсязі виконав усі завдання, виявив творчий підхід до їх виконання; під час презентації аргументував свою відповідь, наводив приклади, виявив навички взаємодії з аудиторією. 3 бали отримує студент, який має незначні зауваження по виконанню завдання / завдань; під час презентації аргументував свою відповідь, наводив приклади. 2 бали отримує студент, який виконав правильно 50% завдань; під час презентації намагався аргументувати свою відповідь. 1 бал отримує студент, який виконав завдання номінально, без творчого підходу, частини завдання мають суттєві недоліки або невиконані. 0 балів отримує студент, який не виконав завдання. У таких випадках студенту надається можливість повторного виконання та презентації завдання, але не пізніше наступного практичного заняття.	4
	Практичне завдання 2 1. Ознайомитися із посібником: «Медіаграмотність та критичне мислення в початковій школі» Письмово проаналізувати доцільність вправ та завдань уроку 2. Запропонувати свою вправу / завдання в межах обраної теми 3. Провести на практичному занятті одну із вправ посібника та свою власну вправу	Вимоги до виконання та оформлення: 1. Після ознайомлення із посібником, розподілити уроки для аналізу та проведення між одногрупниками Письмово проаналізуйте зміст уроку щодо набору вправ та методів за схемою: Я обрала урок «» В цьому уроці використано такі вправи (завдання, методи), які я вважаю доцільним або не доцільними, тому що ... 2. Створіть власну вправу / завдання в межах теми уроку 3. Проведіть на практичному занятті одну із вправ посібника та свою власну вправу. За потребою підготуйте наочність чи презентацію		4
	Практичне завдання 3 1. Створити конспект «базового» уроку критичного мислення 2. Представити план уроку на практичному занятті у вигляді презентації та проведіть фрагмент уроку	Практичне завдання 3 1. Конспект «базового» уроку критичного мислення (по типу виховної години) має бути спрямований на поглиблення знань молодших школярів з будь-якої теми. Вимоги до конспекту: - Вказати клас - Вказати тему: тема має відображати тематичність тижнів/місяців		4

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАЗВА ФАКУЛЬТЕТУ
Силабус навчальної дисципліни

		- Дотримуватися структури уроку, відображеної у лекції №7-8 питання перше та зразків, наданих у посібнику «Технології розвитку критичного мислення учнів» 2. Підготуйте презентацію, представте план уроку, проведіть фрагмент уроку (загальний виступ до 7 хвилин)		
Усього за ЗМ 2 контр. заходів	4			17
3	Теоретичне завдання – тестування	Питання для підготовки: методи вступної та основної частини уроку	За кожну правильну відповідь студент отримує 1 бал	5
	Практичне завдання 1 Дібрати приклади, які ілюструють методи вступної частини уроку Презентувати приклади на практичному заняття	Вимоги до виконання та оформлення Дотримуйтесь схеми виконання завдання: Назва методу Клас Урок Тема уроку Зміст завдання	<i>4 бали</i> отримує студент, який самостійно, у повному обсязі виконав усі завдання, виявив творчий підхід до їх виконання; під час презентації аргументував свою відповідь, наводив приклади, виявив навички взаємодії з аудиторією. <i>3 бали</i> отримує студент, який має незначні зауваження по виконанню завдання / завдань; під час презентації аргументував свою відповідь, наводив приклади. <i>2 бали</i> отримує студент, який виконав правильно 50% завдань; під час презентації намагався аргументувати свою відповідь. <i>1 бал</i> отримує студент, який виконав завдання номінально, без творчого підходу, частини завдання мають суттєві недоліки або невиконані.	4
	Практичне завдання 2 Дібрати приклади, які ілюструють методи основної частини уроку (Бортовий журнал. Діаграма Венна. Ментальна карта. Кластер. М-схема. Метод опорних слів. Почережні питання. Сміслове згортання. Т-таблиця) Презентувати приклади на практичному заняття	Вимоги до виконання та оформлення: Дотримуйтесь схеми виконання завдання: Назва методу Клас Урок Тема уроку Зміст завдання		4
	Практичне завдання 3 Дібрати приклади, які ілюструють методи основної частини уроку (Таблиця «З-Х-Д». Тонкі і товсті запитання. Три по два. Читаємо і запитуємо. Читаємо у парах, узагальнюємо у парах. Читання із зупинками. Читання з позначками) Презентувати приклади на практичному заняття	Вимоги до виконання та оформлення: Дотримуйтесь схеми виконання завдання: Назва методу Клас Урок Тема уроку Зміст завдання		4

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАЗВА ФАКУЛЬТЕТУ
Силабус навчальної дисципліни

Усього за ЗМ 3 контр. заходів	4			17
4	Теоретичне завдання – тестування	Питання для підготовки: методи основної та підсумкової частини уроку	За кожну правильну відповідь студент отримує 1 бал	5
	Практичне завдання 1 Дібрати приклади, які ілюструють методи основної частини уроку (Акваріум. Дебати. Дерево рішень. Дискусія. Займи позицію. Залишіть за мною останнє слово. Запитай в автора. Карткова дискусія. Карусель. Круглий стіл. Неперервна шкала думок. Обмін проблемами. Одна хвилина. Оцінювальна дискусія. Павутинка дискусій. Порівняльна таблиця. Письмова дискусія. Письмові дебати. ПРЕС. РАФТ. Фішбоун. Розв'язання проблем. Ромашка запитань. Спільне опитування. Так і ні. Шість чому?) Презентувати приклади на практичному заняття	Вимоги до виконання та оформлення: Дотримуйтесь схеми виконання завдання: Назва методу Клас Урок Тема уроку Зміст завдання	4 бали отримує студент, який самостійно, у повному обсязі виконав усі завдання, виявив творчий підхід до їх виконання; під час презентації аргументував свою відповідь, наводив приклади, виявив навички взаємодії з аудиторією. 3 бали отримує студент, який має незначні зауваження по виконанню завдання / завдань; під час презентації аргументував свою відповідь, наводив приклади. 2 бали отримує студент, який виконав правильно 50% завдань; під час презентації намагався аргументувати свою відповідь. 1 бал отримує студент, який виконав завдання номінально, без творчого підходу, частини завдання мають суттєві недоліки або невиконані.	4
	Практичне завдання 2 Дібрати приклади, які ілюструють методи підсумкової уроку Презентувати приклади на практичному заняття	Вимоги до виконання та оформлення: Дотримуйтесь схеми виконання завдання: Назва методу Клас Урок Тема уроку Зміст завдання	0 балів отримує студент, який не виконав завдання. У таких випадках студенту надається можливість повторного виконання та презентації завдання, але не пізніше наступного практичного заняття.	4
Усього за ЗМ 4 контр. заходів	3			13
Усього за змістові модулі контр. заходів	14		*	60

За наявності сертифікату (свідоцтва, програми тощо) про проходження онлайн-курсу, тренінгу, вебінару, курсу підвищення кваліфікації та ін. з тематики (однієї з тем, змістового модуля) навчальної дисципліни залежно від кількості прослуханих годин (здобутих кредитів) здобувачу може бути нараховано до 50 балів. Дотичність тематики, відповідність досягнутих результатів навчання та кількість додаткових балів визначається викладачем. Документи, що підтверджують участь здобувача у відповідних заходах, мають бути подані викладачу до початку сесії.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FХ	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

Рекомендована література

Основна:

1. Державний стандарт початкової освіти. URL : <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/derzhavni-standarti>
2. Концепція Нової української школи. URL : <https://mon.gov.ua/ua>
3. Медіаграмотність та критичне мислення в початковій школі: посібник для вчителя / Т. Бакка та ін.; за редакцією О. Волошенюк О., Г. Дегтярєвої, В. Іванова. Київ : ЦВП, АУП, 2017. 197 с.
4. Нова українська школа : poradnik dla vchytelja / za zag. red. N. M. Bibik. Київ : Літера ЛТД, 2018. 160 с.
5. Пометун О. І. Навчаємо мислити критично: посібник для вчителів. Дніпропетровськ : Ліра, 2016. 144 с.
6. Пометун О. І. Урок, що розвиває критичне мислення. 70 методів в одній книзі: навчально-метод. посібник. Київ, 2020. 104 с.
7. Савченко О. Я. Дидактика початкової освіти: підручн. Київ : Грамота, 2012. 504 с.

Додаткова:

1. Белкіна-Ковальчук О. В. Формування критичного мислення учнів початкових класів у процесі навчання : автореф. дис. на здобуття наук. ступ. канд.

пед. наук : 13.00.09. Волинський державний університет імені Лесі Українки. Луцьк. 2006. 21 с.

2. Большакова І. Розвиток критичного мислення. *Початкова освіта*. 2012. № 11. С. 3–7.

3. Барнет Б. Еванс Д. Дизайн-мислення. Спроектуй своє життя. Київ: Наш формат, 2018. 224 с.

4. Вчимося вчитися та критично мислити. Нестандартні завдання за темами тижнів до курсу «Я досліджую світ». 1 клас. / авт.-упоряд. Н. В. Маценко, Н. В. Свір. Харків. 2018. 133 с.

5. Галаган С. Л. Формування та розвиток критичного мислення молодших школярів. *Педагогічна майстерня*. 2017. № 5. С. 23–27.

6. Денисова К., Зубцова Ю. Використання технології розвитку критичного мислення в початковій школі в умовах дистанційного навчання. *Актуальні проблеми педагогічної освіти: новації, досвід, перспективи*: збірник тез доповідей III Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (м. Запоріжжя, 20 квітня 2023 р.). Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2023. С. 63-65. URL:

https://drive.google.com/drive/folders/1SnSOFnT4Kmt9xtVne_QnbPvokv06f-ei?usp=sharing

7. Конверський А.Є. Критичне мислення. Підручник для студентів вищих навчальних закладів усіх спеціальностей. Київ: Центр учбової літератури, 2020. 370 с.

8. Зубцова Ю. Є. Освітня сфера як простір розвитку критичного мислення молодших школярів. *Неперервна освіта нового сторіччя: досягнення та перспективи*: матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції (м. Запоріжжя, 13-15.05.2021 р.). *Електронний збірник наукових праць ЗОШПО*. 2021. Випуск № 3 (45). URL : <https://drive.google.com/file/d/13jfgPaEp9dCU9SYK4xs20c3Rb2KqQ6jO/view?usp=sharing>

9. Книш О.Ю., Зубцова Ю.Є. Формування критичного мислення молодших школярів на уроках мовно-літературної освітньої галузі. *Technologies for the development of modern ideas and opinions regarding world trends: The 32th International scientific and practical conference* (Vancouver, August 15-18, 2023). Vancouver, Canada: International Science Group, 2023. С. 169-174.

10. Ліоненко М. Методичні особливості формування культури критичного мислення молодших школярів. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка*, 2022. 1(2). С. 28–34.

11. Луців С. Педагогічні умови формування критичного мислення учнів початкових класів на уроках української мови. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2016. Вип. 16. С. 347–352.

12. Лякішева А. В., Вітюк В. В., Кашуб'як І. О. Кейсбук методів і прийомів технології розвитку критичного мислення в Новій українській школі : навч.-метод.

- посіб. для вчит. поч. класів ЗЗСО та студ. спец. 013 Початкова освіта. 2-ге вид., переробл. і доповн. Луцьк : ФОП Іванюк В. П., 2022. 116 с.
13. Макаренко В. М., Туманцова О. О. Як опанувати технологію формування критичного мислення. Харків. 2014. 96 с.
 14. Марченко О. Г. Формування критичного мислення школярів. Харків. 2007. 160 с.
 15. Неділя Т. В., Кміть О. В. Критичне мислення як провідна технологія навчання в НУШ. *Наукові перспективи*. 2021. № 9(15). URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/493/496>
 16. Пометун О. І., Сущенко І. М. Основи критичного мислення : метод. посіб. для вчителів. Дніпро. 2016. 156 с.
 17. Путівник з розвитку критичного мислення в учнів початкової школи: методичний посібник для вчителів / автори-укладачі: О.І. Пометун, І.М. Сущенко. Київ, 2017. 96 с.
 18. Розвиток критичного мислення молодших школярів в умовах Нової української школи : методичний посібник / автор-уклад. Н. Б. Ларіонова. Харків : «Друкарня Мадрид», 2019. 64 с.
 19. Скворцова С. Розвиток критичного мислення в учнів початкової школи на уроках математики. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Серія : Педагогічні науки*. 2016. № 2. С. 163–169.
 20. Скрипченко О. Розумовий розвиток молодших школярів. Київ. 2015. 248 с.
 21. Стіл Дж., Мередіт К., Темпл Ч. Розвиток критичного мислення в навчанні різних предметів : навч. посіб. Київ: [б.в.], 2015. 76 с.
 22. Тамбовська К. Розвиток критичного мислення як засіб формування інтелектуальної культури учнів початкової школи. *Директор школи*. 2019. № 8. С. 100–105.
 23. Технології розвитку критичного мислення учнів / А. Кроуфорд, В. Саул, С. Метьюз, Д. Макінстер; наук. ред., передм. О. І. Пометун. Київ: Вид_во «Плеяди», 2008. 220 с.
 24. Тягло А. Критичне мислення на основі логіки. Харків: Основа, 2016. 210 с.
 25. Тягло О. В. Критичне мислення. Харків: Основа, 2008. 192 с.
 26. Фаніна М. Критичне мислення як засіб формування та розвитку творчих здібностей молодших школярів. *Початкова школа*. 2016. № 12. С. 34–36.
 27. Філь В. Особливості критичного мислення молодших школярів. Київ. 2014. 407 с.
 28. Шашкіна В., Зубцова Ю. Розвиток критичного мислення як наскрізного вміння молодших школярів. *Актуальні проблеми педагогічної освіти: новації, досвід, перспективи*: збірник тез доповідей III Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (м Запоріжжя, 20 квітня 2023 р.). Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2023. С. 203-205. URL:

https://drive.google.com/drive/folders/1SnSOFnT4Kmt9xtVne_QnbPvokv06f-ei?usp=sharing

29. Швець О.В. Ефективні технології розвитку критичного мислення в молодших школярів під час вивчення природничої освітньої галузі в Новій українській школі. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2021. № 78. С. 135-141.

30. Яковенко О.В. Інтелект та мислення. Психологічний практикум. Методичний посібник. Київ: ТОВ «НВП ІНТЕРСЕРВІС», 2017. Частина 1. -48 с.

31. Ярош Г. , Седова Н. Сучасний урок у початковій школі. 33 уроки з використанням технології розвитку критичного мислення. Харків. 2015. 240 с.

32. The Aspiring thinkers. Guide to Critical Thinking by Dr. Linda Elder and Dr. Richard Paul. Foundation for Critical Thinking, 2009. P. 12.

33. Fisher A. Critical Thinking. An Introduction. Cambridge: Cambridge University Press, 2001. 294 p.

34. Lebid I., Andryushchenko O., Petrychenko L., Skrypnyk N., Vyshnivska N., Zubtsova Y. The Use of Innovative Technologies in the Process of Forming the Competence of Future Elementary School Teachers as a Requirement of Postmodern Development of Society. *BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience*. 2023. Volume 14. Issue 1. P. 285-301.

35. Lipman M. Thinking Children and Education. Montclair State College, 1993. 432 p.

36. Mason M. Critical Thinking and Learning. Singapore: Blackwell Publishing, 2008. 134 p.

37. Paul R. Critical Thinking: What every Person Needs to Survive in a Rapidly Changing World / edited by A. J. F. Binker. Center for Critical Thinking and Moral Critique Sonoma State University, 1990. 575 p.

Інформаційні ресурси:

1. Критичне мислення для освітян. URL:
https://prometheus.org.ua/course/course-v1:CZ+CTFT101+2017_T3

2. Освітня платформа «Критичне мислення». URL:
<https://www.criticalthinking.expert/shop/nabirkartok-yak-rozvynuty-krytychne-myslennya-zadopomogyu-spetsialnyh-metodiv/>

3. The Foundation for Critical Thinking. URL:
https://www.criticalthinking.org/template.php?pages_id=1021

РЕГУЛЯЦІЇ І ПОЛІТИКИ КУРСУ

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Відвідування занять обов'язкове, оскільки курс професійно зорієнтований. Завдання мають бути виконані перед заняттями. Пропуски можливі лише з поважної причини. Окремі пропущені завдання мають бути відпрацьовані на найближчій консультації впродовж тижня після пропуску. Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття. Відпрацювання пропущених занять має бути регулярним за домовленістю з викладачем у години консультацій. За умови систематичних пропусків може бути застосована процедура повторного вивчення дисципліни (див. посилання на Положення у додатку до силабусу).

Політика академічної доброчесності

Кожний студент зобов'язаний дотримуватися принципів академічної доброчесності. Письмові завдання з використанням часткових або повнотекстових запозичень з інших робіт без зазначення авторства – це плагіат. Використання будь-якої інформації (текст, фото, ілюстрації тощо) мають бути правильно процитовані з посиланням на автора. Якщо ви не впевнені, що таке плагіат, фабрикація, фальсифікація, порадьтеся з викладачем. До студентів, у роботах яких буде виявлено списування, плагіат чи інші прояви недоброчесної поведінки можуть бути застосовані різні дисциплінарні заходи (див. посилання на Кодекс академічної доброчесності ЗНУ в додатку до силабусу).

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, отримання довідкової інформації тощо). Будь ласка, не забувайте активувати режим «без звуку» до початку заняття. Під час виконання заходів контролю (тестування, контрольних робіт, заліку) використання гаджетів заборонено. У разі порушення цієї заборони роботу буде анульовано без права перекладання.

Комунікація

Базовою платформою для комунікації викладача зі студентами є Moodle, електронна пошта, Viber. Всі робочі оголошення можуть надсилатися через старосту.

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ – 2023-2024 рр.

ГРАФІК НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ 2023-2024 н. р. (https://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/1635.ukr.html)

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених **Кодексом академічної доброчесності ЗНУ**: <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до *Положення про організацію та методик проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається *Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються *Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється *Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті*: <https://tinyurl.com/y8ggt4xs>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються *Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: *Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; *Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога (061)228-15-84 (щоденно з 9 до 21).

ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ. Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції (Воронков В. В., 1 корп., 29 каб., тел. +38 (061) 289-14-18).

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь-ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ. Наукова бібліотека: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок – п'ятниця з 08.00 до 17.00; субота з 09.00 до 15.00.

ЕЛЕКТРОННЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE): <https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресами:

- для студентів ЗНУ - moodle.znu@gmail.com, Савченко Тетяна Володимирівна
- для студентів Інженерного інституту ЗНУ - alexvasik54@gmail.com, Василенко Олексій Володимирович

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

Центр інтенсивного вивчення іноземних мов: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

Центр німецької мови, партнер Гете-інституту: <https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocnu/nim>

Школа Конфуція (вивчення китайської мови): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>